A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2025. november 20.*

„Előzetes döntéshozatal – Menekültpolitika – A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség – Menekült jogállás vagy kiegészítő védelmi jogállás – A nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárások – 2001/55/EK irányelv – A lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek tömeges beáramlása esetén nyújtandó átmeneti védelem – 17. cikk és 19. cikk – A »menedékjog iránti kérelem« fogalma – A 3. cikk (1) bekezdése – A kiegészítő védelmi jogállás elismerése átmeneti védelemben részesülő személy számára – 2011/95/EU irányelv – 18. cikk – 2013/32/EU irányelv – A 33. cikk (2) bekezdése – Közvetlen hatály”

A C-195/25. sz. [Framholm][i] ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Förvaltningsrätten i Göteborg, migrationsdomstolen (göteborgi bevándorlásügyi közigazgatási bíróság, Svédország) a Bírósághoz 2025. március 11-én érkezett, 2025. március 11-i határozatával terjesztett elő az

AA,

BA,

CA,

DA,

EA,

FA

és

a **Migrationsverket**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

* Az eljárás nyelve: svéd.

[i] A jelen ügy neve fiktív. Az nem egyezik az eljárásban részt vevő egyetlen fél valódi nevével sem.

tagjai: C. Lycourgos tanácselnök, O. Spineanu-Matei, M. S. Rodin (előadó), N. Piçarra, és N. Fenger bírák,

főtanácsnok: M. Campos Sánchez-Bordona,

hivatalvezető: C. Strömholm tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2025. július 10-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– AA, BA, CA, DA, EA és FA képviseletében E. Nygren jurist,

– a Migrationsverket képviseletében C. Bexelius és J. M Edlund, meghatalmazotti minőségben,

– a svéd kormány képviseletében O. Åbrink és C. Meyer-Seitz, meghatalmazotti minőségben,

– a bolgár kormány képviseletében T. Mitova, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében F. Blanc, M. Debieuvre, C. Faroghi és A. Katsimerou, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2025. szeptember 11-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a következők értelmezésére vonatkozik:

– a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek tömeges beáramlása esetén nyújtandó átmeneti védelem minimumkövetelményeiről, valamint a tagállamok e személyek befogadása és a befogadás következményeinek viselése tekintetében tett erőfeszítései közötti egyensúly előmozdítására irányuló intézkedésekről szóló, 2001. július 20-i 2001/55/EK tanácsi irányelv (HL 2001. L 212., 12. o.; magyar nyelvű különkiadás: 19. fejezet, 4. kötet, 162. o.) 3. cikkének (1) bekezdése, 17. cikkének (1) bekezdése, valamint 19. cikkének (2) bekezdése;

– a harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésére, az egységes menekült- vagy kiegészítő védelmet biztosító jogállásra, valamint a nyújtott védelem tartalmára vonatkozó szabályokról szóló, 2011. december 13-i 2011/95/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2011. L 337., 9. o.; helyesbítések: HL 2017. L 167., 58. o.; HL 2019. L 19., 20. o.), valamint

– a nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról szóló, 2013. június 26-i 2013/32/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2013. L 180., 60. o.; helyesbítés: HL 2016. L 198., 50. o.) 10. cikkének (2) bekezdése.

2 E kérelmet hat, átmeneti védelemben részesülő harmadik országbeli állampolgár és a Migrationsverket (bevándorlási hivatal, Svédország; a továbbiakban: hivatal) között ez utóbbinak a menekült jogállás és a kiegészítő védelmi jogállás elismerésére irányuló, nemzetközi védelem iránti kérelmeiket elutasító határozatai tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

A 2001/55 irányelv

3 A 2001/55 irányelv 1. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Ezen irányelv célja a hazájukba visszatérni nem képes, lakóhelyüket elhagyni kényszerült, harmadik országból származó személyek tömeges beáramlása esetén nyújtandó átmeneti védelem minimumkövetelményeinek, valamint a tagállamok e személyek befogadására, illetve a befogadás következményeinek viselésére tett erőfeszítései közötti egyensúly elősegítésére irányuló intézkedések meghatározása.”

4 Ezen irányelv 2. cikke a következőket írja elő:

„Ezen irányelv alkalmazásában:

a) az »átmeneti védelem« kivételes jellegű eljárás, amelynek célja a hazájukba visszatérni nem képes, lakóhelyüket elhagyni kényszerült, harmadik országból származó személyek tömeges beáramlása vagy várható tömeges beáramlása esetén azonnali és átmeneti védelem biztosítása az ilyen személyek részére, különösen akkor, ha annak kockázata is fennáll, hogy a menekültügyi rendszer nem lesz képes ezt a beáramlást feldolgozni anélkül, hogy az hátrányosan ne érintené annak hatékony működését az érintett, illetve a védelemért folyamodó más személyek érdekében;

[…]

e) a »menekült« a [menekültek helyzetére vonatkozó, 1967. január 31-i New York-i jegyzőkönyvvel kiegészített, a menekültek helyzetére vonatkozó, 1951. július 28-án Genfben aláírt egyezmény *(Recueil des traités des Nations unies* [1954], 189. kötet, 150. o. 2545. sz.; kihirdette: az 1989. évi 15. tvr.; a továbbiakban: genfi egyezmény)] 1A. cikkének megfelelően harmadik ország állampolgárai vagy hontalan személyek;

[…]

g) a »tartózkodási engedély« valamely tagállam hatóságai által kiadott bármely olyan engedély vagy felhatalmazás, amely valamely harmadik ország állampolgára vagy hontalan személy tartózkodására az adott tagállam területén engedélyt ad;

[…]”

5 Az említett irányelv 3. cikke értelmében:

„(1) Az átmeneti védelem nem érinti a genfi egyezmény szerinti menekültstátus elismerését.

(2) A tagállamok az átmeneti védelmet az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok, valamint a visszaküldés tilalmára vonatkozó kötelezettségeikre tekintettel alkalmazzák.

[…]

(5) Ezen irányelv nem befolyásolja a tagállamok jogát arra, hogy az átmeneti védelem által érintett személyekre az itt meghatározottaknál kedvezőbb feltételeket fogadjanak el, illetve tartsanak fenn.”

6 Ugyanezen irányelv 17. cikkének szövege a következő:

„(1) Az átmeneti védelemben részesülő személyek számára bármikor lehetővé kell tenni, hogy menedékjog iránti kérelmet nyújtsanak be.

(2) A menedékjog iránti, az átmeneti védelem időtartamának lejárta előtt fel nem dolgozott kérelmek vizsgálatát az említett időszakot követően el kell végezni.”

7 A 2001/55 irányelv 19. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy a kérelmek elbírálásának ideje alatt az átmeneti védelem nem élvezhető a menedékkérő státusszal egyidejűleg.

(2) Amennyiben a menedékjog iránti kérelem megvizsgálását követően a menekültstátust, illetve adott esetben a más jellegű védelmet nem adják meg az átmeneti védelemre jogosult, illetve azt élvező személy részére, akkor a tagállam a 28. cikk rendelkezéseinek sérelme nélkül, a szóban forgó személy részére biztosítja az átmeneti védelmet, illetve annak folytatását az átmeneti védelem időtartamából hátralévő időszakra.”

A 2011/95 irányelv

8 Az EUMSZ 78. cikk (2) bekezdésének a) és b) pontja alapján elfogadott 2011/95 irányelv hatályon kívül helyezte a harmadik országok állampolgárainak, illetve a hontalan személyeknek menekültként vagy a más okból nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésének feltételeiről [helyesen: feltételeire] és az e státuszok tartalmára vonatkozó minimumszabályokról szóló, 2004. április 29-i 2004/83/EK tanácsi irányelvet (HL 2004. L 304., 12. o.; magyar nyelvű különkiadás, 19. fejezet, 7. kötet, 96. o.).

9 A 2011/95 irányelv (12), (23), (24), (33) és (39) preambulumbekezdése a következőket mondja ki:

„(12) Ezen irányelv legfőbb célja egyrészről annak biztosítása, hogy valamennyi tagállamban azonos feltételeket alkalmazzanak a nemzetközi védelemre valóban rászorulók beazonosítására, másrészről annak elősegítése, hogy e személyek valamennyi tagállamban hozzáférhessenek az ellátások egy minimális szintjéhez.

[…]

(23) Annak érdekében, hogy a tagállamok illetékes nemzeti hatóságai a genfi egyezmény alkalmazása során iránymutatást kapjanak, meg kell állapítani a menekült jogállás meghatározásának és tartalmának szabályait.

(24) A menedékkérőknek a genfi egyezmény 1. cikke értelmében menekültként történő elismerésére vonatkozóan közös feltételeket kell elfogadni.

[…]

(33) Meg kell állapítani a kiegészítő védelmi jogállás meghatározásának és tartalmának szabályait is. A kiegészítő védelem biztosítása a genfi egyezményben meghatározott menekültvédelemhez képest kiegészítő és pótlólagos jellegű.

[…]

(39) A stockholmi program azon felhívásának eleget téve, miszerint egységes menekült-, vagy kiegészítő védelmet biztosító jogállást kell létrehozni, valamint a szükséges és tényszerűen indokolt eltérések kivételével, a kiegészítő védelemben részesülők számára a menekülteket ezen irányelv szerint megillető jogokkal és ellátásokkal azonos jogokat és ellátásokat kell biztosítani, valamint azonos jogosultsági feltételek alkalmazandók rájuk.”

10 Ezen irányelv „Cél” című 1. cikke értelmében:

„Ezen irányelv célja a harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésére, a menekültek és a kiegészítő védelemre jogosultak egységes jogállására, valamint a nyújtott védelem tartalmára vonatkozó szabályoknak a megállapítása.”

11 Az említett irányelv „Fogalommeghatározások” című 2. cikke szerint:

„Ezen irányelv alkalmazásában az alábbi fogalommeghatározások alkalmazandók:

a) »nemzetközi védelem«: az e) pont szerinti menekültjogállás, illetve a g) pont szerinti kiegészítő védelmi jogállás;

[…]

f) »kiegészítő védelemre jogosult személy«: olyan harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy, aki nem minősül menekültnek, de akivel kapcsolatban megalapozott okokból azt kell feltételezni, hogy származási országába, illetőleg hontalan személy esetében a korábbi szokásos tartózkodási helye szerinti országba való visszatérése esetén a 15. cikk szerinti súlyos sérelem elszenvedése tényleges veszélyének lenne kitéve; valamint akire a 17. cikk (1) és (2) bekezdése nem vonatkozik, és nem tudja vagy az ilyen veszélytől való félelmében nem kívánja ezen ország védelmét igénybe venni;

g) »kiegészítő védelmi jogállás«: egy harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy valamely tagállam által kiegészítő védelemre jogosult személyként történő elismerése;

h) »nemzetközi védelem iránti kérelem«: egy harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy által valamely tagállamnál előterjesztett olyan védelem iránti kérelem, amely a menekültjogállás, illetve a kiegészítő védelmi jogállás kérelmezéseként értelmezhető, és amely kapcsán a kérelmező nem kéri kifejezetten egy más jellegű, ezen irányelv hatálya alá nem tartozó olyan védelem biztosítását, amelynek megadását külön kell kérelmezni;

[…]”

12 Ugyanezen irányelvnek „A kiegészítő védelmi jogállás elismerése” című 18. cikke a következőket írja elő:

„A tagállamok olyan harmadik országbeli állampolgárt vagy hontalan személyt részesítenek kiegészítő védelemben, aki megfelel a II. és V. fejezetben előírt feltételeknek.”

A 2013/32 irányelv

13 Az EUMSZ 78. cikk (2) bekezdésének d) pontja alapján elfogadott 2013/32 irányelv hatályon kívül helyezte a menekültstátusz megadására és visszavonására vonatkozó tagállami eljárások minimumszabályairól szóló, 2005. december 1-jei 2005/85/EK tanácsi irányelvet (HL 2005. L 326., 13. o.; helyesbítés: HL 2006. L 236., 35. o.).

14 Ezen irányelv (4) és (13) preambulumbekezdése a következőképpen szól:

„(4) […] [A] közös európai menekültügyi rendszernek rövid távon a tagállamokban a tisztességes és hatékony menekültügyi eljárások közös normáira, hosszú távon pedig az [Európai] Unión belül egy közös menekültügyi eljáráshoz vezető uniós szabályokra is ki kell terjednie.

[…]

(13) A nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó eljárások szabályainak közelítése elősegíti a nemzetközi védelmet kérelmezők tagállamok közötti másodlagos mozgásának korlátozását – amennyiben az ilyen mozgást a jogi keretek között fennálló különbségek okozzák –, valamint a [2011/95] irányelv tagállami alkalmazására vonatkozó egységes feltételek kialakítását.”

15 A 2013/32 irányelv „Célkitűzés” című 1. cikke értelmében:

„Ennek az irányelvnek a célja a tagállamokban a [2011/95] irányelv szerinti nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárások megállapítása.”

16 A 2013/32 irányelv „Fogalommeghatározások” című 2. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Ezen irányelv alkalmazásában:

[…]

b) »nemzetközi védelem iránti kérelem« vagy »kérelem«: harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy által valamely tagállamnál előterjesztett olyan védelem iránti kérelem, amely menekült jogállás vagy kiegészítő védelmi jogállás kérelmezéseként értelmezhető, és amelynek kapcsán a kérelmező nem kéri kifejezetten egy más jellegű, a [2011/95] irányelv hatálya alá nem tartozó olyan védelem biztosítását, amelynek megadását külön kell kérelmezni;

[…]

f) »eljáró hatóság«: kvázi bírói testület vagy közigazgatási szerv, amely a tagállamban a nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálására és annak tárgyában elsőfokú határozat meghozatalára hatáskörrel rendelkezik;

[…]

h) »kiegészítő védelemre jogosult személy«: olyan harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy, aki teljesíti a [2011/95] irányelv 2. cikke f) pontjának követelményeit;

i) »nemzetközi védelem«: a j) és k) pontban meghatározott menekült vagy kiegészítő védelemre jogosult jogállás;

j) »menekült jogállás«: egy harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy menekültként való elismerése valamely tagállam részéről;

k) »kiegészítő védelmi jogállás«: egy harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy kiegészítő védelemre jogosult személyként való elismerése valamely tagállam részéről;

[…]”

17 A 2013/32 irányelv „Hatály” című 3. cikkének (1) bekezdése a következőket írja elő:

„Ezen irányelvet a tagállamok területén, ideértve a határon, a felségvizeken vagy a tranzitzónákban benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelemre és a nemzetközi védelem visszavonására kell alkalmazni.”

18 Ezen irányelvnek „A kérelmek megvizsgálásának követelményei” című 10. cikkének (2) bekezdése a következőképpen szól:

„A nemzetközi védelem iránti kérelmek megvizsgálásakor az eljáró hatóság először meghatározza, hogy a kérelmezők menekültnek minősülnek-e, és amennyiben nem, meghatározza, hogy jogosultak-e kiegészítő védelemre.”

19 Az említett irányelv „Elfogadhatatlan kérelmek” című 33. cikkének (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A tagállamok e cikk értelmében csak akkor minősíthetik elfogadhatatlannak a nemzetközi védelem iránti kérelmet, ha:

a) a kérelmező részére más tagállam már nemzetközi védelmet biztosított;

b) a kérelmező esetében olyan ország minősül a 35. cikk értelmében az első menedék országának, amely nem tagállam;

c) a kérelmező esetében olyan ország minősül a 38. cikk értelmében biztonságos harmadik országnak, amely nem tagállam;

d) a kérelem ismételt kérelemnek minősül, amely esetében nem merültek fel új körülmények vagy tények, vagy a kérelmező nem adott elő ilyeneket annak megvizsgálásával kapcsolatban, hogy a kérelmező a [2011/95] irányelv értelmében nemzetközi védelemre jogosult személynek minősül-e; vagy

e) a kérelmező egy eltartottja kérelmet nyújtott be azt követően, hogy a 7. cikk (2) bekezdésével összhangban hozzájárult ahhoz, hogy az ügye az ő nevében benyújtott kérelem részét képezze, és nincs az eltartott személy helyzetére vonatkozó olyan tény, amely a külön kérelmet indokolná.”

Az (EU) 2022/382 végrehajtási határozat és az azt követő végrehajtási határozatok

20 A 2011/55 irányelv alapján a Tanács elfogadta a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek Ukrajnából való tömeges beáramlása tényének a 2001/55/EK irányelv 5. cikke értelmében történő megállapításáról és átmeneti védelem bevezetéséről szóló, 2022. március 4-i (EU) 2022/382 végrehajtási határozatot (HL 2022. L 71., 1. o.; helyesbítés: HL 2023. L 54., 9. o.).

21 Ezen végrehajtási határozat 2. cikkének (1)–(3) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) Ez a határozat az orosz fegyveres erők által 2022. február 24-én megkezdett katonai invázió eredményeként ukrajnai lakóhelyüket az említett napon vagy azt követően elhagyni kényszerült személyek következő kategóriáira vonatkozik:

a) 2022. február 24-e előtt Ukrajnában tartózkodó ukrán állampolgárok;

b) olyan hontalan személyek és Ukrajnától eltérő harmadik országok olyan állampolgárai, akik 2022. február 24. előtt nemzetközi védelemben vagy azzal egyenértékű nemzeti védelemben részesültek Ukrajnában; és

c) az a) és b) pontban említett személyek családtagjai.

(2) A tagállamok vagy ezt a határozatot, vagy a nemzeti joguk szerinti megfelelő védelmet alkalmazzák azon hontalan személyek és az Ukrajnától eltérő harmadik országok azon állampolgárai tekintetében, akik bizonyítani tudják, hogy 2022. február 24. előtt az ukrán joggal összhangban kiadott érvényes állandó tartózkodási engedély alapján jogszerűen tartózkodtak Ukrajnában, és akik nem képesek biztonságos és tartós feltételek mellett visszatérni származási országukba vagy régiójukba.

(3) A [2001/55] irányelv 7. cikkével összhangban a tagállamok ezt a határozatot olyan egyéb személyekre is alkalmazhatják – beleértve a hontalan személyeket és az Ukrajnától eltérő harmadik országok állampolgárait is –, akik jogszerűen tartózkodtak Ukrajnában, és akik nem képesek biztonságos és tartós feltételek mellett visszatérni származási országukba vagy régiójukba.”

22 A 2022/382 végrehajtási határozat 2. cikkében említett, Ukrajnából érkező, a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek számára biztosított átmeneti védelmet több alkalommal meghosszabbították, legutóbb 2027. március 4-ig az (EU) 2022/382 végrehajtási határozattal bevezetett átmeneti védelem meghosszabbításáról szóló, 2025. július 15-i (EU) 2025/1460 tanácsi végrehajtási határozat (HL L 2025/1460) 1. cikkével.

A svéd jog

23 A külföldiek svédországi tartózkodási jogát és a nemzetközi védelem megadását szabályozó rendelkezéseket az Utlänningslag (2005:716) (a külföldiekről szóló 2005. évi 716. sz. törvény; a továbbiakban: a külföldiekről szóló törvény) tartalmazza.

24 E törvény 21. fejezete a 2001/55 irányelvvel bevezetett átmeneti védelemre vonatkozó rendelkezéseknek a nemzeti jogba való átültetésére irányul. Ezt a fejezetet a 2004/83 irányelv és a 2005/85 irányelv átültetése keretében módosították, a helyükbe lépő 2011/95 és 2013/32 irányelv hatálybalépésekor azonban nem.

25 Az említett törvény 21. fejezetének 5. §-a a következőképpen rendelkezik:

„Az átmeneti védelmet biztosító tartózkodási engedély külföldi részére történő megadása nem zárja ki a 4. fejezet 1. §-a szerinti, menekültnek járó tartózkodási engedély iránti kérelem vizsgálatát. Ugyanez vonatkozik a 4. fejezet 3. §-ában említett, menekült jogállás elismerése iránti kérelemre és a 4. fejezet 4. §-ában említett, úti okmány iránti kérelemre.

A kérelemnek az első bekezdés értelmében történő vizsgálatát csak különleges okokból lehet elhalasztani. Ha a kérelmet az átmeneti védelem lejárta előtt nem vizsgálták meg, azt e határidő lejártát követően a lehető leghamarabb meg kell vizsgálni.”

26 A hivatal, vagyis az átmeneti védelem alapján tartózkodási engedélyek kiadására hatáskörrel rendelkező hatóság, az ügyintézőinek szóló belső utasításokat tartalmazó jogi véleményeket ad ki.

27 Az „Ordningen för prövningen enligt 21 kap. utlänningslagen” (a külföldiekről szóló törvény 21. fejezete szerinti vizsgálati rendszerre vonatkozó belső utasításokról szóló jogi vélemény) szerint e fejezet 5. §-a nem zárja ki, hogy az átmeneti védelemben részesülő személy menekült jogállás iránti kérelmet nyújtson be. Mindazonáltal e vélemény szerint ezen 5. § szövege nem rendelkezik a kiegészítő védelem iránti kérelmek vizsgálatának lehetőségéről.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

28 Az Ukrajnában huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező nigériai állampolgár AA és az ukrán állampolgár BA, valamint négy, ukrán állampolgárságú gyermekük, CA, DA, EA és FA, Svédországban a 2001/55 irányelv értelmében vett átmeneti védelemben részesülnek. E védelmet a 2022/382 végrehajtási határozat alapján biztosították, amelynek joghatásait legutóbb a 2025/1460 végrehajtási határozat hosszabbította meg. Az alapeljárás felperesei ezenkívül nemzetközi védelem iránti kérelmeket nyújtottak be.

29 A hivatal az AA által benyújtott kérelmet a menekült jogállásra vonatkozó részében mint megalapozatlant, a kiegészítő védelmi jogállásra vonatkozó részében pedig mint elfogadhatatlant elutasította. A BA és négy gyermeke által benyújtott kérelmet a menekült jogállásra vonatkozó

részében mint megalapozatlant, a kiegészítő védelmi jogállásra vonatkozó részében pedig érdemi vizsgálat nélkül elutasította. Az e kérelmeket elutasító határozatokban a hivatal többek között jelezte, hogy a külföldiek tartózkodási jogára és a nemzetközi védelem megadására vonatkozó nemzeti szabályozás, különösen a külföldiekről szóló törvény 21. fejezetének 5. §-a nem teszi lehetővé a 2001/55 irányelv értelmében vett átmeneti védelemben részesülő személyek számára, hogy a 2011/95 irányelv 2. cikke és a 2013/32 irányelv 2. cikke értelmében vett kiegészítő védelmi jogállás iránti kérelmet nyújtsanak be.

30 Az alapeljárás felperesei keresetet indítottak az említett határozatokkal szemben a Förvaltningsrätten i Göteborg, migrationsdomstolen (göteborgi bevándorlásügyi közigazgatási bíróság, Svédország), a kérdést előterjesztő bíróság előtt.

31 Keresetük alátámasztása érdekében az alapeljárás felperesei arra hivatkoznak, hogy a nemzetközi védelem megadására vonatkozó feltételeket és eljárást szabályozó 2011/95 és 2013/32 irányelv alkalmazandó a 2001/55 irányelv értelmében vett átmeneti védelemben részesülő személyekre. E tekintetben a 2001/55 irányelv 17. cikkében előírt, menedékjog iránti kérelem benyújtásához való jogot úgy kell érteni, mint a 2011/95 és 2013/32 irányelvvel összhangban a menekült jogállás vagy a kiegészítő védelmi jogállás kérelmezéséhez való jogot. A 2001/55 irányelv 17. cikke értelmében vett „menedékjog iránti kérelem” fogalmát ugyanis a 2011/95 és 2013/32 irányelvben meghatározott „nemzetközi védelem iránti kérelem” szinonimájaként kell érteni. Tekintettel a 2001/55 irányelv céljára, valamint a közvetlen hatállyal bíró 17. és 19. cikkének rendszerére, a külföldiekről szóló törvény 21. fejezetének 5. §-a összeegyeztethetetlen az uniós joggal, és azt ezenkívül módosítani kellett volna oly módon, hogy az magában foglalja a kiegészítő védelmi jogállás elismerése iránti kérelem benyújtásához való jogot is.

32 A hivatal azt állítja, hogy a külföldiekről szóló törvény 21. fejezetének 5. §-a nem teszi lehetővé az átmeneti védelemben részesülő külföldi állampolgár által benyújtott kiegészítő védelmi jogállás elismerése iránti kérelem vizsgálatát. Pontosítja, hogy a 2004/83 és a 2005/85 irányelv átültetését követően, amelyek helyébe a 2011/95 és a 2013/32 irányelv lépett, a külföldiekről szóló törvény 21. fejezetének 5. §-át, amely lehetővé teszi az átmeneti védelemben részesülő külföldi állampolgárok számára, hogy menekült jogállást kérjenek, nem módosították abban az értelemben, hogy ezen állampolgárok kiegészítő védelmi jogállást kérelmezhetnek. Ez a megoldás összeegyeztethető az uniós joggal. A 2001/55 irányelv ugyanis olyan különös szabályozásnak minősül, amely a menekült jogállás vagy a kiegészítő védelmi jogállás elismerésére irányuló nemzetközi védelem iránti kérelmek elbírálására vonatkozó általános szabályok előtt és helyett alkalmazandó. Az átmeneti védelem biztosítása a 2011/95 és a 2013/32 irányelv rendelkezései alkalmazásának részleges mellőzését vonja maga után. Az e szabály alóli egyetlen kivétel a menedékjog iránti kérelem, vagyis a menekültkénti elismerés iránti kérelem benyújtásához való jog. Márpedig az alapeljárás felperesei által az e jogállás elismerése iránt benyújtott kérelmek megalapozottságát az elutasításuk előtt megvizsgálták.

33 A kérdést előterjesztő bíróság mindenekelőtt a 2001/55 irányelv 3., 17. és 19. cikkének értelmezésére, valamint azoknak a 2011/95 és 2013/32 irányelvvel való kapcsolatára vonatkozóan vár választ. Úgy véli, hogy e két utóbbi irányelv alkalmazandó mind a menekültkénti elismerés, mind pedig a 2001/55 irányelv alapján átmeneti védelemben részesülő személyek által benyújtott, kiegészítő védelmi jogállás elismerése iránti kérelemre, amennyiben a menekült jogállás és a kiegészítő védelmi jogállás elismerése, illetve az első hiányában a második elismerése, egy és ugyanazon kérelem tárgyát képezi.

34 A kérdést előterjesztő bíróság szerint többek között a Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy a 2001/55 irányelv célja, hogy lehetővé tegye a kiegészítő védelemre jogosult személyek tömeges beáramlásának gyors kezelését, és hogy az általa lehetővé tett átmeneti védelem nem zárja ki a nemzetközi védelem iránti teljes körű kérelem későbbi benyújtását (2024. december 19-i Kaduna ítélet, C-244/24 és C-290/24, EU:C:2024:1038, 125–127. pont).

35 A kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi továbbá, hogy a 2001/55 irányelvet annak fényében kell értelmezni, hogy a kiegészítő védelem ezen irányelv elfogadásakor nem képezte az uniós menekültügyi rendszer részét, mivel a kiegészítő védelmet az uniós jogba a 2011/95 irányelvvel felváltott 2004/83 irányelv vezette be. Többek között a 2001/55 irányelv 19. cikke (2) bekezdésének szövegéből, valamint a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek Ukrajnából való tömeges beáramlása tényének a 2001/55/EK irányelv 5. cikke értelmében történő megállapításáról és átmeneti védelem bevezetéséről szóló (EU) 2022/382 tanácsi végrehajtási határozat végrehajtására vonatkozó operatív iránymutatásról szóló bizottsági közleményből (HL 2022. C 126I., 1. o.) kitűnik, hogy a 2001/55 irányelv 17. cikkének (1) bekezdésében szereplő „menedékjog iránti kérelem” fogalmát úgy kell értelmezni, hogy az mind a menekült jogállás elismerése iránti kérelemre, mind pedig a kiegészítő védelmi jogállás elismerése iránti kérelemre vonatkozik.

36 A fenti megfontolásokra tekintettel a kérdést előterjesztő bíróság arra is keresi a választ, hogy a 2001/55 irányelv 17. cikkének (1) bekezdése és 19. cikkének (2) bekezdése a 2013/32 irányelv 10. cikkének (2) bekezdésével összefüggésben közvetlen hatállyal bír-e. Végül kétségei vannak az alapügyben szóban forgó svéd szabályozásnak az uniós joggal való összeegyeztethetőségét és az esetleges összeegyeztethetetlenség következményeit illetően.

37 E körülmények között a Förvaltningsrätten i Göteborg, migrationsdomstolen (göteborgi bevándorlásügyi közigazgatási bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Alkalmazható-e a [2011/95] irányelv és a [2013/32] irányelv a menekült jogállás iránti kérelmekre, valamint a kiegészítő védelmi jogállás iránti kérelmekre azt követően, hogy a [2001/55] irányelv alapján átmeneti védelem került megadásra?

2) a) Úgy kell-e értelmezni a [2001/55] irányelv 17. cikkének (1) bekezdését és 19. cikkének (2) bekezdését, hogy a »menedékjog iránti kérelem« benyújtásának lehetősége mind a menekült jogállás iránti kérelem, mind a kiegészítő védelmi jogállás iránti kérelem benyújtásának, valamint az ilyen kérelemnek a [2011/95] irányelvre és a [2013/32] irányelvre tekintettel történő vizsgálatának lehetőségére is vonatkozik?

b) Úgy kell-e értelmezni a [2001/55] irányelv 3. cikkének (1) bekezdését, hogy az ezen irányelvben előírt átmeneti védelemmel ellentétes a [2011/95] irányelv által előírt kiegészítő védelmi jogállásnak az első irányelv alapján átmeneti védelemre jogosult vagy abban részesülő személyek részére történő elismerése?

3) Amennyiben a [2001/55] irányelv 17. cikkének (1) bekezdése és 19. cikkének (2) bekezdése a [2011/95] irányelv szerinti kiegészítő védelmi jogállás kérelmezéséhez való jogra is alkalmazandó, e cikkek – a [2013/32] irányelv 10. cikkének (2) bekezdésével összefüggésben értelmezve – kellően egyértelműek és pontosak-e ahhoz, hogy közvetlen hatállyal bírjanak?

4) Összeegyeztethető-e az uniós joggal az olyan nemzeti jogszabály, mint a külföldiekről szóló törvény 21. fejezetének 5. §-a szerinti svéd szabályozás, amennyiben az a menekült jogállás iránti kérelem és a kiegészítő védelmi jogállás iránti kérelem közül csak az előbbi benyújtásához való jogot ismeri el?”

A Bíróság előtti eljárás

38 Előzetes döntéshozatal iránti kérelmében a kérdést előterjesztő bíróság kérte, hogy a Bíróság a jelen ügyet a Bíróság eljárási szabályzatának 107. cikke szerinti gyorsított eljárásban bírálja el.

39 2025. március 27-én a Bíróság harmadik tanácsa az előadó bíró javaslatára és a főtanácsnok meghallgatását követően úgy határozott, hogy e kérelemnek nem lehet helyt adni, mivel az e rendelkezés által megkövetelt sürgősség a jelen ügyben nem bizonyított.

40 A Bíróság elnöke a 2025. május 22-i végzésével elrendelte, hogy a jelen ügyet az eljárási szabályzat 105. cikkének (1) bekezdése szerinti gyorsított eljárásban bírálják el.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első és a második kérdésről

41 Az együttesen vizsgálandó első és második kérdésével az előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2001/55 irányelvnek a 2011/95 és a 2013/32 irányelvvel összefüggésben értelmezett 3., 17. és 19. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy azok lehetővé teszik valamely tagállam számára a nemzetközi védelem iránti kérelem elutasítását, amennyiben az a kiegészítő védelmi jogállás elismerésére irányul, pusztán azzal az indokkal, hogy a kérelmező a 2001/55 irányelv alapján átmeneti védelemben részesül.

42 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a 2001/55 irányelv 3., 17. és 19. cikkéhez hasonlóan a tagállami jogokra kifejezett utalást nem tartalmazó uniós jogi rendelkezéseket a jelentésük és hatályuk meghatározása érdekében, általában az egész Unióban önállóan és egységesen kell értelmezni, figyelembe véve nemcsak azok szövegét, hanem e rendelkezések összefüggéseit és a szóban forgó szabályozás által követett célt is (lásd többek között: 2020. július 16-i AFMB és társai ítélet, C-610/18, EU:C:2020:565, 50. pont).

43 Elsősorban a kérdést előterjesztő bíróság által értelmezni kért rendelkezések szövegét illetően hangsúlyozni kell egyrészt, hogy a 2001/55 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése pontosítja, hogy az átmeneti védelem nem érinti a menekült jogállásnak a genfi egyezmény alapján történő elismerését, míg ezen irányelv 17. cikke előírja, hogy az átmeneti védelemben részesülő személyek számára lehetővé kell tenni, hogy bármikor menedékjog iránti kérelmet nyújthassanak be, és hogy az átmeneti védelem időtartamának lejárta előtt el nem bírált kérelmek vizsgálatát ezen időszakot követően el kell végezni.

44 Másrészt a 2001/55 irányelv 19. cikke szerint, amennyiben a menedékjog iránti kérelem megvizsgálását követően a menekült jogállást, illetve adott esetben a más jellegű védelmet nem adják meg az átmeneti védelemre jogosult, illetve azt élvező személy részére, akkor a tagállam az

ezen irányelv 28. cikke rendelkezéseinek sérelme nélkül a szóban forgó személy részére biztosítja az átmeneti védelmet, illetve annak folytatását az átmeneti védelem időtartamából hátralévő időszakra.

45 Ennélfogva, noha e cikkek kifejezetten csak az átmeneti védelemben részesülő személynek a menekült jogállás kérelmezésére és megszerzésére vonatkozó lehetőségét említik, nem tekinthető úgy, hogy pusztán az említett cikkek szövegéből az következik, hogy e cikkek lehetővé teszik a tagállamok számára, hogy mindaddig, amíg a nemzetközi védelmet kérelmező személy a 2001/55 irányelvben előírt átmeneti védelemben részesül, megtagadják az arra vonatkozó vizsgálat elvégzését, hogy a kérelmező megfelel-e a kiegészítő védelmi jogállás megszerzéséhez szükséges feltételeknek.

46 Egyrészt ugyanis magából a 2001/55 irányelv 19. cikkének szövegéből kitűnik, hogy az átmeneti védelemben részesülő személyek számára a menedékjogtól eltérő védelem is elismerhető. Másrészt sem ezen irányelv 3., 17. és 19. cikke, sem pedig az említett irányelv más rendelkezése nem utal arra, hogy a kiegészítő védelem megszerzésére irányuló eljárás hogyan alkalmazandó az említett irányelv alapján átmeneti védelemben részesülő személy esetében. Amint arra a főtanácsnok az indítványának 45. és 46. pontjában lényegében rámutatott, az, hogy ugyanezen irányelv nem tartalmaz erre vonatkozó szabályozást, egyrészt azzal magyarázható, hogy a 2001/55 irányelvet a kiegészítő védelmi jogállást bevezető 2004/83 irányelvet megelőzően fogadták el, másrészt pedig azzal, hogy ezen irányelvek közül az elsőt soha nem módosították.

47 Másodsorban, ami a 2001/55 irányelv által követett célt illeti, ezen irányelv 1. cikkéből kitűnik, hogy ezen irányelv egyik célja a hazájukba visszatérni nem képes, lakóhelyüket elhagyni kényszerült, harmadik országból származó személyek tömeges beáramlása esetén nyújtandó átmeneti védelem minimumkövetelményeinek meghatározása. Amint az az említett irányelv 2. cikkének a) pontjából következik, e védelem megvalósításának célja többek között annak elkerülése, hogy a nemzetközi védelem megadására irányuló rendszer a menekült jogállás megszerzése iránti kérelmek tömeges és egyidejű benyújtásának legyen kitéve, mind a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek, mind pedig a nemzetközi védelmet kérelmező más személyek érdekében. Ebből következik, hogy az átmeneti védelem ugyanezen irányelv által bevezetett mechanizmusának célja többek között a nemzetközi védelem rendszere tagállamokon belüli megfelelő működésének fenntartása (2024. december 19-i Kaduna ítélet, C-244/24 és C-290/24, EU:C:2024:1038, 81. és 125. pont).

48 Ebből következik, hogy a 2001/55 irányelv többek között arra törekszik, hogy megőrizze az átmeneti védelmet élvező harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek azon tényleges lehetőségét, hogy személyes helyzetük megfelelő vizsgálatát követően nemzetközi védelemben részesüljenek, ugyanakkor azonnal kisebb terjedelmű védelmet biztosít számukra (lásd ebben az értelemben: 2024. december 19-i Kaduna ítélet, C-244/24 és C-290/24, EU:C:2024:1038, 127. pont).

49 Márpedig ez a célkitűzés a 2001/55 irányelv 3., 17. és 19. cikkének olyan értelmezése mellett szól, amely szerint e cikkek megakadályozzák, hogy a tagállamok úgy tekintsék, hogy az átmeneti védelemben részesülő személy e védelem időtartama alatt nem kérhet kiegészítő védelmet.

50 Harmadsorban, a 2001/55 irányelvet övező kontextus szintén ilyen értelmezés elfogadása mellett szól, tekintettel arra, hogy e területen különös figyelmet kell fordítani a 2011/95 és a 2013/32 irányelvre, amelyek – a 2001/55 irányelvhez hasonlóan – az uniós jogalkotó által a jelenlegi EUMSZ 78. cikk alapján a nemzetközi védelemre vonatkozóan létrehozott közös politika részét képezik.

51 E tekintetben először is megjegyzendő, hogy a 2011/95 irányelv – az általa felváltott 2004/83 irányelvhez hasonlóan – két különböző nemzetközi védelmi rendszert hoz létre, nevezetesen a menekült jogállást és a kiegészítő védelmi jogállást (lásd ebben az értelemben: 2018. szeptember 13-i Ahmed ítélet, C-369/17, EU:C:2018:713, 38. pont).

52 Amint a 2011/95 irányelv (6) és (33) preambulumbekezdéséből kitűnik, a kiegészítő védelem célja, hogy kiegészítse a menekültek számára a genfi egyezményben biztosított védelmet (2018. szeptember 13-i Ahmed ítélet, C-369/17, EU:C:2018:713, 39. pont).

53 Megjegyzendő továbbá, hogy a 2011/95 irányelvnek – a „menekült” és a „kiegészítő védelemre jogosult személy” fogalmának a 2. cikke d) és f) pontjában szereplő meghatározásával összefüggésben értelmezett – 13. és 18. cikkéből az következik, hogy az ezen irányelvben foglalt nemzetközi védelmet főszabály szerint minden olyan harmadik országbeli állampolgár és hontalan személy számára el kell ismerni, aki megalapozottan fél faji, illetőleg vallási okok, nemzeti hovatartozása, politikai meggyőződése vagy meghatározott társadalmi csoporthoz való tartozása miatti üldöztetéstől, vagy aki az említett irányelv 15. cikke szerinti súlyos sérelem elszenvedése tényleges veszélyének van kitéve (2019. július 29-i Torubarov ítélet, C-556/17, EU:C:2019:626, 49. pont).

54 Következésképpen, ha valamely személy megfelel az uniós jog által annak érdekében megállapított minimumszabályoknak, hogy e jogállások valamelyikében részesüljön, amennyiben teljesíti a 2011/95 irányelv II. és III. fejezetében, illetve a II. és V. fejezetében előírt feltételeket, a tagállamoknak – az ezen irányelvben előírt kizáró okokra és a kérelem elfogadhatatlanságára vonatkozóan a 2013/32 irányelvben előírt okokra is figyelemmel – a kért nemzetközi védelmet el kell ismerniük, mivel ezek a tagállamok e tekintetben nem rendelkeznek mérlegelési jogkörrel (lásd ebben az értelemben: 2019. július 29-i Torubarov ítélet, C-556/17, EU:C:2019:626, 50. pont).

55 Ezzel szemben a 2011/95 irányelv egyetlen rendelkezése sem írja elő, hogy a kiegészítő védelem nem ismerhető el az átmeneti védelemben részesülő személyek számára, és e megállapítás összhangban áll a jelen ítélet 45. és 46. pontjában a 2001/55 irányelv 3., 17. és 19. cikkét illetően tett megállapítással.

56 Másodszor, a 2013/32 irányelv a 2. cikkében úgy határozza meg a nemzetközi védelem iránti kérelmet, mint egy harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy által valamely tagállamnál előterjesztett olyan kérelmet, amely a menekült jogállás vagy a kiegészítő védelmi jogállás kérelmezéseként értelmezhető.

57 Ezen irányelv 10. cikkének (2) bekezdése pedig előírja, hogy a nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásakor az illetékes nemzeti hatóság először meghatározza, hogy a kérelmező menekültnek minősül-e, és amennyiben nem, meghatározza, hogy jogosult-e kiegészítő védelemre. Ebből következik, hogy – amint azt a Bizottság hangsúlyozta – a nemzetközi védelem iránti kérelem csak akkor utasítható el megalapozatlanként, ha az illetékes hatóság arra a következtetésre jut, hogy sem a menekült jogállás, sem pedig a kiegészítő védelmi jogállás nem ismerhető el a kérelmező számára.

58 A Bíróság azt is megállapította, hogy a 2013/32 irányelv elfogadhatatlan kérelmekre vonatkozó 33. cikkének (2) bekezdését szigorúan kell értelmezni, és ezért az nem alkalmazható olyan helyzetre, amely nem felel meg e rendelkezés szövegének. E rendelkezés így kimerítően felsorolja azokat a helyzeteket, amelyekben a tagállamok a nemzetközi védelem iránti kérelmet mint elfogadhatatlant e kérelem érdemi vizsgálata nélkül elutasíthatják (lásd ebben az értelemben: 2020. március 19-i Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal [Tompa] ítélet, C-564/18, EU:C:2020:218, 30. pont; 2022. augusztus 1-jei Bundesrepublik Deutschland [Menekülteknek a fogadó államon kívül született gyermeke] ítélet, C-720/20, EU:C:2022:603, 51. pont).

59 Márpedig az átmeneti védelemben való részesülés ténye nem szerepel a nemzetközi védelem iránti kérelmek elfogadhatatlanságának a 2013/32 irányelv 33. cikkének (2) bekezdésében említett okai között.

60 Ennélfogva mind a 2011/95 irányelvből, mind pedig a 2013/32 irányelvből az következik, hogy egyrészt valamely tagállam nem utasíthatja el elfogadhatatlanként a nemzetközi védelem iránti kérelmet pusztán azzal az indokkal, hogy azt olyan harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy nyújtotta be, aki a 2001/55 irányelvben előírt átmeneti védelemben részesül, másrészt pedig, hogy e kérelem megalapozatlanként történő elutasítását megelőzően meg kell vizsgálni, hogy e kérelmező megfelel-e a menekült jogállásra, illetve – ha nem – a kiegészítő védelmi jogállásra jogosító feltételeknek, mivel e tekintetben nincs jelentősége annak a körülménynek, hogy már átmeneti védelemben részesül.

61 A fentiekre tekintettel az első és a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2001/55 irányelvnek a 2011/95 és a 2013/32 irányelvvel összefüggésben értelmezett 3., 17. és 19. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azok nem teszik lehetővé valamely tagállam számára a nemzetközi védelem iránti kérelem elutasítását, amennyiben az a kiegészítő védelmi jogállás elismerésére irányul, pusztán azzal az indokkal, hogy a kérelmező a 2001/55 irányelv alapján átmeneti védelemben részesül.

A harmadik és a negyedik kérdésről

62 Az együttesen vizsgálandó harmadik és negyedik kérdésével az előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2001/55 irányelv 17. cikkének (1) bekezdését és 19. cikkének (2) bekezdését a 2013/32 irányelv 10. cikkének (2) bekezdésével összefüggésben úgy kell-e értelmezni, hogy azok közvetlen hatállyal bírnak.

63 E tekintetben elöljáróban emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a nemzeti bíróságok és a Bíróság között az EUMSZ 267. cikkel bevezetett együttműködési eljárás keretében a Bíróság feladata, hogy a nemzeti bíróságnak az előtte folyamatban lévő ügy eldöntéséhez hasznos választ adjon. Ennek érdekében adott esetben a Bíróságnak át kell fogalmaznia a feltett kérdést. Továbbá a Bíróság figyelembe vehet olyan uniós jogi normákat, amelyekre a nemzeti bíróság a kérdésében nem hivatkozott (lásd különösen: 2025. szeptember 4-i Casa Județeană de Asigurări de Sănătate Mureș és társai ítélet, C-489/23, EU:C:2025:651, 63. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

64 A jelen ügyben az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy harmadik és negyedik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság azt kívánja meghatározni, hogy mellőznie kell-e azon svéd szabályozás alkalmazását, amely szerint az illetékes nemzeti hatóság köteles úgy tekinteni, hogy a harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy mindaddig nem részesülhet a

2011/95 és a 2013/32 irányelv értelmében vett kiegészítő védelemben, amíg a 2001/55 irányelv alapján átmeneti védelemben részesül, amennyiben e szabályozás ellentétes az uniós jog közvetlen hatállyal bíró rendelkezésével.

65 Márpedig a jelen ítélet 45. és 46. pontjából, valamint 53–60. pontjából egyrészt az következik, hogy a 2011/95 irányelv 18. cikkével és a 2013/32 irányelv 33. cikkének (2) bekezdésével ellentétes, ha valamely tagállam egy harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy esetében kizárólag azzal az indokkal tagadja meg a kiegészítő védelmi jogállás elismerését, hogy ez utóbbi a 2001/55 irányelv alapján átmeneti védelemben részesül, másrészt pedig az, hogy a 2001/55 irányelv 17. és 19. cikke nem teheti kérdésessé ezt a következtetést.

66 E körülmények között át kell fogalmazni a harmadik és a negyedik kérdést, és úgy kell tekinteni, hogy azokkal a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2011/95 irányelv 18. cikkét és a 2013/32 irányelv 33. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy azok közvetlen hatállyal bírnak, következésképpen pedig, hogy – amennyiben a nemzeti szabályozást nem lehet az e cikkekből eredő követelményekkel összhangban értelmezni – a nemzeti bíróságoknak mellőzniük kell e szabályozás alkalmazását.

67 Elsősorban emlékeztetni kell arra, hogy az uniós jog valamennyi rendelkezése érvényesülésének biztosítása érdekében az elsőbbség elve különösen azt követeli meg a nemzeti bíróságoktól, hogy a belső jogot a lehető legteljesebb mértékben az uniós jognak megfelelően értelmezzék (2019. június 24-i Popławski ítélet, C-573/17, EU:C:2019:530, 57. pont).

68 A nemzeti jog uniós joggal összhangban álló értelmezésére vonatkozó kötelezettségnek vannak azonban bizonyos korlátai, és e kötelezettség többek között nem szolgálhat a nemzeti jog *contra legem* értelmezésének alapjául (2021. október 6-i Sumal ítélet, C-882/19, EU:C:2021:800, 72. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

69 Következésképpen a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak értékelése, hogy a külföldiekről szóló törvény 21. fejezetének 5. §-a értelmezhető-e úgy, hogy a tartózkodási engedélynek a 2001/55 irányelv alapján történő megszerzése nem képezi akadályát a kiegészítő védelmi jogállás elismerésére irányuló nemzetközi védelem iránti kérelem megalapozottsága vizsgálatának. E tekintetben nincs jelentősége annak, hogy a hivatal e nemzeti rendelkezésnek az uniós joggal összeegyeztethetetlen értelmezését egy véleményében támogatja.

70 Másodsorban, arra az esetre nézve, hogy a kérdést előterjesztő bíróság azt állapítja meg, hogy a nemzeti szabályozás nem értelmezhető az uniós joggal összhangban, emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint abban az esetben, amikor valamely irányelv rendelkezései a tartalmukat tekintve feltétlenek és kellően pontosak, azokra a magánszemélyek a nemzeti bíróságok előtt az állammal szemben hivatkozhatnak, ha a tagállam elmulasztotta az irányelv határidőn belüli átültetését a nemzeti jogba, vagy azt helytelenül ültette át (2018. november 6-i Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften ítélet, C-684/16, EU:C:2018:874, 63. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

71 A jelen ügyben a 2011/95 irányelv 18. cikke, amely minden harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy számára biztosítja a kiegészítő védelmi jogállás elismeréséhez való jogot, amennyiben megfelelnek az ezen irányelv II. és V. fejezetében előírt feltételeknek, olyan szabályt tartalmaz, amelynek tartalma feltétlen és kellően pontos ahhoz, hogy közvetlen hatállyal bíró rendelkezésnek lehessen tekinteni.

72 Hasonlóképpen, mivel a 2013/32 irányelv 33. cikke – amint arra a jelen ítélet 58. pontja emlékeztet – kimerítően felsorolja azokat az eseteket, amelyekben a nemzetközi védelem iránti kérelem elfogadhatatlanként elutasítható, ezen 33. cikk olyan szabályt fogalmaz meg, amelynek tartalma feltétlen és kellően pontos ahhoz, hogy azt közvetlen hatállyal rendelkezőnek lehessen tekinteni (2020. május 14-i Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság ítélet, C-924/19 PPU és C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, 182. pont).

73 Ennélfogva, ha a kérdést előterjesztő bíróság azt állapítja meg, hogy nem képzelhető el a nemzeti jogának a 2011/95 irányelv 18. cikkével és a 2013/32 irányelv 33. cikkével összhangban történő értelmezése, akkor hatáskörén belül biztosítania kell a jogalanyokat az ezen 18. cikk, illetve 33. cikk alapján megillető jogvédelmet, és biztosítania kell azok teljes érvényesülését, szükség esetén mellőzve a külföldiekről szóló törvény 21. fejezete 5. §-ának alkalmazását (lásd analógia útján: 2025. június 3-i Kinsa ítélet, C-460/23, EU:C:2025:392, 72. pont).

74 A fentiekre tekintettel a harmadik és a negyedik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2011/95 irányelv 18. cikkét és a 2013/32 irányelv 33. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azok közvetlen hatállyal bírnak, következésképpen pedig, amennyiben a nemzeti szabályozást nem lehet az ezen 18. cikkből, illetve 33. cikkből eredő követelményekkel összhangban értelmezni, a nemzeti bíróságoknak mellőzniük kell e szabályozás alkalmazását.

A költségekről

75 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

1) A lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek tömeges beáramlása esetén nyújtandó átmeneti védelem minimumkövetelményeiről, valamint a tagállamok e személyek befogadása és a befogadás következményeinek viselése tekintetében tett erőfeszítései közötti egyensúly előmozdítására irányuló intézkedésekről szóló, 2001. július 20-i 2001/55/EK tanácsi irányelv 3., 17. és 19. cikkét a harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésére, az egységes menekült- vagy kiegészítő védelmet biztosító jogállásra, valamint a nyújtott védelem tartalmára vonatkozó szabályokról szóló, 2011. december 13-i 2011/95/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvvel, továbbá a nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról szóló, 2013. június 26-i 2013/32/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvvel összefüggésben

a következőképpen kell értelmezni:

azok nem teszik lehetővé valamely tagállam számára a nemzetközi védelem iránti kérelem elutasítását, amennyiben az a kiegészítő védelmi jogállás elismerésére irányul, pusztán azzal az indokkal, hogy a kérelmező a 2001/55 irányelv alapján átmeneti védelemben részesül.

2) A 2011/95 irányelv 18. cikkét és a 2013/32 irányelv 33. cikkét

a következőképpen kell értelmezni:

azok közvetlen hatállyal bírnak, következésképpen pedig, amennyiben a nemzeti szabályozást nem lehet az ezen 18. cikkből, illetve 33. cikkből eredő követelményekkel összhangban értelmezni, a nemzeti bíróságoknak mellőzniük kell e szabályozás alkalmazását.

Aláírások